

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/38/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416200576
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6416200576.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci starostlivosti o maloletého K. B., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov matky Bc. C. B., nar. XX. XXX. XXXX, bytom K. Z., Ľ. Z. XXXX/XA a otca M. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. K., L. XX, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní matky maloletého proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4P/4/2016-10 zo dňa 09. 03. 2016,

rozhodol:

Rozsudok zrušuje a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4P/63/2013 zo dňa 12. 08. 2013 tak, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého XX, nar. XX. XX. XXXX, výživným vo výške 90 € mesačne, počnúc dňom 01. 01. 2016, posielaných vždy do 15. dňa v mesiaci do rúk matky maloletého dieťaťa, zročné výživné za obdobie od 01. 01. 2016 do 09. 03. 2016 vo výške 30 € uložil otcovi zaplatiť v 5 € mesačných splátkach, posielaných spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod stratou výhody splátok a zročnosťou celého dlhu.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že matka maloletého dieťaťa podala na súd dňa 25. 01. 2016 návrh, v ktorom navrhovala, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo 75 € na 170 € mesačne počnúc dňom 01. 01. 2016 a to z toho dôvodu, že od posledného rozhodovania sa zmenili potreby maloletého dieťaťa. Jej výdavky predstavujú náklady na mimoškolské aktivity v rozsahu 300 - 400 € ročne, ďalej 180 € ročne jazyková škola, 60 € ročne matematický krúžok, 100 € bedbintónový krúžok a ďalej náklady na vyrovnávací strojček na zuby, čo ju v posledných troch rokoch stálo okolo 600 €. Otec súhlasil so zvýšením výživného na sumu 85 € a to z toho dôvodu, že od posledného rozhodovania klesol na zárobku, pribudla mu vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu a k žene, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Naposledy o výživnom rozhodoval súd v rámci rozvodu manželstva a to dňa 12. 08. 2013 v konaní 4P/63/2013, kedy určil výživné otcovi na maloletého syna vo výške 75 € mesačne. Okresný súd zvýšil výživné, z dôvodu, že od posledného rozhodovania vzrástli potreby maloletého dieťaťa, je žiakom 7.ročníka základnej školy, vzrástli jeho výdavky na jazykovú školu, matematický krúžok, bedbintónový krúžok, mimoškolské aktivity a strojček s úpravou zubou. Matka maloletého dieťaťa má len jednu vyživovaciu povinnosť. V súčasnom období jej čistý priemerný zárobok predstavuje sumu 510,30 €. Otec okrem vyživovacej povinnosti k maloletému má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dieťaťu narodenému po rozvode manželstva a to 12. 12. 2013, ako aj k matke tohto maloletého dieťaťa, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Jeho priemerný čistý príjem predstavuje sumu 560,44 €. Od posledného rozhodovania sa zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa, vzrástli jeho výdavky a preto súd prvej inštancie primerane zvýšil výživné otca na sumu 90 € mesačne (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Za obdobie od 01. 01. 2016 do 09. 03. 2016 vznikol dlh na zročnom výživnom vo výške 30 € a zaplatenie tohto dlhu súd umožnil otcovi splácať

v 5 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhod splátok a zročnosťou celého dlhu.

3. Proti rozsudku v súlade s § 204 zákona č. 99/1963 Zb. účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len „OSP“) podala odvolanie matka maloletého. Navrhla zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, zvýšiť vyživovaciu povinnosť pre maloletého na výšku 170 € mesačne. Uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Rozhodnutie nie je náležité odôvodnené, z rozhodnutia určite, zrozumiteľne a presne nevyplýva, ktoré skutočnosti mal konajúci súd v konaní za preukázané a z ktorých vychádzal pri rozhodovaní a akou právnou úvahou sa pri jeho vydaní spravoval. Rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

4. Uviedla, že výdavky od poslednej úpravy výdavky zrástli, školské potreby 200 € ročne, 180 € ročne výučba cudzieho jazyka, 60 € matematický krúžok ročne, 100 € bedminton ročne, 700 € voľnočasové mimoškolské aktivity ročne (bicykel), 500 € (voľnočasové aktivity - korčule, plaváreň, lyžovanie, športové a kultúrne aktivity počas prázdnin), 100 € školské exkurzie, výlety a súťaže, 150 € vybavenie počítača, 600 € vyrovnávacie strojčeky na zuby a výdavky spojené s cestovaním k zubnej ortopédke, 148 € úrazová poisťka ročne, 250 € ročné náklady na oblečenie a obuv, mesačne 300 € výdavky na bývanie, pričom jej príjem je 510,30 € mesačne. Uviedla, že príjem otca bol v čase, keď žil s maloletým v spoločnej domácnosti minimálne 900 € mesačne. Otec maloletého nemá vyživovaciu povinnosť voči matke jeho ďalšieho dieťaťa, hoci s ním žije v spoločnej domácnosti, je zamestnaná s príjmom okolo 1 000 € mesačne, a teda záver súdu, že otec má vyživovaciu povinnosť aj voči matke dieťaťa nar. A.sa nezakladá na pravdivom skutkovom základe. Súd mal zohľadniť princíp potenciality so zdôraznením, že pokiaľ otcovi súčasné zamestnanie neprináša odmenu v potrebnej výške, aby sa dostatočne postaral o všetky vyživované deti, má si hľadať prácu v inom pracovnom pomere.

5. Odvolateľka uviedla, že súd sa nezaoberal so žiadnou zo skutočností, ako sa zmenili pomery maloletého v súvislosti so zvýšenými nákladmi na jeho výživu ako takú. Je nepochybné, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletého, ktorý začal navštevovať druhý stupeň základnej školy, došlo k zmene aj z hľadiska zdravotného stavu a mimoškolských aktivít, zvýšili sa náklady na jeho stravu a zmenou týchto pomerov sa súd prvej inštancie nezaoberal. Otec maloletého nijakým spôsobom nad rámec výživného neprispieva na jeho výživu, súd tiež nezohľadnil ani mieru inflácie od posledného rozhodnutia. Zvýšenie výživného o 15 € je nedostatočné v pomere k zmene pomerov na strane maloletého.

6. Otec maloletého vo vyjadrení k odvolaniu matky maloletého navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedol, že na strane maloletého nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Nástup do vyššieho ročníka toho istého stupňa základnej školy nie je podstatnou zmenou pomerov (v čase poslednej úpravy nastupoval do piateho ročníka základnej školy, navštevuje tú istú základnú školu ako v roku 2013, nemá výdavky spojené s cestovaním do školy, šatník sa mu obmieňa rovnako často, návšteva krúžkov a iných mimoškolských aktivít nie je preukázaná.

7. Práve na strane otca došlo k zmene pomerov - klesol mu príjem, pribudla mu ďalšie vyživovacia povinnosť, pribudli mu výdavky v súvislosti so splácaním úverov a pôžičiek. Iba čestné prehlásenie matky o výške pravidelných i nepravidelných výdavkov nie je dôkazom o ich reálnej existencii. Na rodičovskej dovolenke bol v mesiacoch marec, apríl a máj 2015. Z jeho strany nešlo o účelové konanie. Je právom každého rodiča slobodne sa rozhodnúť, či bude so svojim dieťaťom na rodičovskej dovolenke. Uviedol, že maloletého navštevuje v takých intervaloch a termínoch, ako si to sama matka maloletého aj sám maloletý a kolízna opatrovníčka prajú. Pokiaľ ide o úvery matky, tieto má v súvislosti s vysporiadaním BSM. Uviedol, že má za to, že určené výživné vo výške 90 € mesačne je primerané súčasným odôvodneným potrebám maloletého, ako i jeho súčasným osobným a majetkovým pomerom a zárobkovým schopnostiam.

8. Kolízny opatrovník k odvolaniu matky uviedol, že od poslednej úpravy sa zvýšili výdavky na maloletého. Zvýšené výživné, ktoré má byť priamo úmerné zvýšeniu výdavkov na strane dieťaťa považuje za nedostatočné.

9. Matka maloletého k vyjadreniu otca k jej odvolaniu uviedla, že je nesporné, že sa zmenili pomery na strane maloletého. Táto skutočnosť ani nebola namietaná. Otcovi nebráni v styku s maloletým. Trvá na

výdavkoch maloletého. Výdavky na mimoškolské aktivity, školské pomôcky, návšteva jazykovej školy, exkurzie, výlety, zdravotné pomôcky, odev, obuv a pod. doložila čestným prehlásením, teda považuje uvedené za preukázané. Snaží sa uspokojovať potreby maloletého. Určené výživné nedokáže pokryť potreby maloletého.

10. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. (ďalej len CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 až 67 zák. č. 161/2015 Z. z. (ďalej len CMP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 389 ods. 1, pís. b CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym právnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemôžu napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

13. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

14. Predmetom konania je nárok uplatnený matkou maloletého na zvýšenie výživného pre maloletého.

15. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že na strane maloletého došlo od poslednej úpravy výživného určenej rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4P/63/2013 zo dňa 12. 08. 2013 k zmene pomerov, narástli jeho potreby. Tato skutočnosť bola medzi účastníkmi nesporná. Sporný medzi účastníkmi bol rozsah nárastu odôvodnených potrieb maloletého, ako aj schopnosti, možnosti povinného.

16. V súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZR) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Predpokladom vecne správneho rozhodnutia je požiadavka na dôkladnom zistení skutkovej situácie, a to v čase predchádzajúcej úpravy ako aj v čase rozhodovania o zmene výživného či príslušná zmena dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia. S uvedeným sa musí súd vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia.

17. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V súlade s § 62 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Správne okresný súd skúmal pomery na strane maloletého v čase predchádzajúceho rozhodnutia a ustálil, že pomery na strane maloletého sa zmenili, uviedol však len „od posledného rozhodovania vzrástli potreby maloletého dieťaťa. V súčasnom období je žiakom 7.ročníka základnej školy, vzrástli jeho výdavky na jazykovú školu, matematický krúžok, bedbintónový krúžok, mimoškolské aktivity a strojček s úpravou zubou.“ Súd prvej inštancie však v odôvodnení neuviedol, rozsah zmeny pomerov na strane maloletého, t.j. v akom rozsahu nastala na strane maloletého (t.j. vrátane vo finančného nákladu) zmena jeho odôvodnených potrieb.

19. Súd prvej inštancie tiež neuviedol v odôvodnení rozhodnutia, či dospel k záveru, že sa zmenili pomery aj na strane osôb povinných výživou k maloletému, v akom rozsahu a zmenu pomerov na strane rodičov v odôvodnení rozhodnutia nevyhodnotil vo vzťahu k rozhodnutiu o zmene výšky výživného.

20. Pokiaľ súd nevyhodnotí zmenu pomerov na strane rodičov ako aj maloletého, a to vrátane zistenia rozsahu zmeny a neuvedie, z akého skutkového stavu vychádzal pri určení výšky výživného spôsobuje to nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Pokiaľ v danom prípade okresný súd zistenú zmenu pomerov na strane účastníkov konania neporovnával, neuviedol v akej výške zistil náklady na uspokojenie potrieb maloletého nemohol správne dospieť ani k záveru, že je potrebné výživné na maloleté deti zvýšiť a v akej výške.

21. Obidvaja rodičia sa podieľajú na výžive dieťa podľa svojich objektívnych možností a schopností, kde sa zohľadňuje i vzdelanie, zdravotný stav, eventuálne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status, materiálne finančné zázemie a podľa pomerov ich zárobkov a celkovej finančnej a sociálnej situácie. Potreby maloletého dieťaťa sa skúmajú aj vo vzťahu k životnej úrovni oboch rodičov. Pri vyššej životnej úrovni rodiča, ktorý je povinný platiť výživné, súd určí výživné pre maloleté dieťa vo výške, ktorá prevyšuje jeho reálne odôvodnené potreby a naopak, pri nižšej životnej úrovni rodiča, resp. pri jeho nižšom finančnom príjme sa určuje také výživné, ktoré pokryje aspoň nevyhnutné potreby maloletého dieťaťa. Pre správne určenie výživného pre maloletého dieťa je potrebné vyjsť z odôvodnených potrieb maloletého z toho, k akej zmene došlo, ako narástli odôvodnené potreby maloletého oproti predchádzajúcej úprave a zároveň vyhodnotiť jeho potreby vzhľadom k životnej úrovni jeho rodičov. Tým, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia skutočnosti podstatné pre rozhodnutie neuviedol, neuviedol, z akých skutkových zistení vyšlo jeho právne posúdenie a rozhodnutie, spôsobuje to nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a nie je možné preskúmať rozhodnutie.

22. Odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil v súlade s § 389 od. 1 pís. b) CSP. a v súlade s § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd v ďalšom konaní zistí či došlo k zmene pomerov na strane každého z účastníkov konania, zistí, porovná zmenu pomerov, ustáli v akom rozsahu došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy, v akom rozsahu vzrástli odôvodnené potreby maloletého, kedy došlo k zmene pomerov, na základe akých skutkových okolností zistil zmenu pomerov a rozhodne o návrhu na zvýšenie výživného tak, aby rozsah výživného zodpovedal zmene pomerov, schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom rodičov maloletého, prihliadne na životnú úroveň rodičov. Pre správne rozhodnutie bude potrebné súdom prvej inštancie doplniť dokazovanie a to zistením aj aktuálnych pomerov účastníkov. Na základe doplneného skutkového stavu súd opätovne rozhodne a rozhodne aj o zameškanom výživnom. V odôvodnení rozhodnutia súd uvedie, aký skutkový stav zistil a základe akých úvah rozhodol.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).